

AÜSBF – KAMU YÖNETİMİ IV
İDARİ YARGI (I)
DÖNEM SONU SINAVI
11.1.2024, Perşembe, 16.⁰⁰

Yanıtlarınızın, olaydaki verilere dayalı, gerekçeli ve okunaklı olmasına özen gösteriniz.
Anayasa ve idari yargı ile ilgili mevzuat kullanmak serbestir.
Sorular, gerçek olaylara dayanan, eklemeler ve değişikliklerle oluşturulmuş kurgulardır.

Süre 100'

Sınav algoritması:

1. Önce sınav talimatını okuyunuz.
2. Sonra soruları okuyunuz.
3. Daha sonra kararı okuyunuz. Okurken sorulara yeniden bakmanız gerekebilir.
4. Kararın sorularla ilgili olabilecek yerlerini çiziniz.
5. Önce yanıtın özünü yazınız, uzatmayınız. Boşluk bırakarak ilerleyiniz. Hepsini bitirdikten sonra boşluk bıraktığınız yerlerde yanıtları genişletiniz.

KLASİK SORU: Yargıtay ile Anayasa Mahkemesi'nin farklarını anayasayı kullanarak anlatınız. Bireysel başvuru yargılamasının temel özelliği nedir? Bireysel başvuru yargılamasında konu yönünden yetkili yargı yerini anayasaya göre saptayınız. (15 p.)

OLAY: Aşağıdaki soruları ekte verilen karara dayanarak yanıtlayınız. (Karar daha önce sınıfta dağıtılmış ve incelenmiştir.)

Sorular :

1. Kararın künyesini yazınız. (5 p.)
2. “Kararı veren Danıştay Dairesi, Danıştay ..... Dairesidir. Söz konusu daire, Danıştay .... kararı ile Danıştay ..... Dairesine çevrilmiştir.” ifadesindeki boşlukları bir ya da birden fazla sözcük kullanarak tamamlayınız. (10 p.)
3. Dosyanın hazırlanması ve sunulmasında kim görev yapmıştır? Danıştay savcısının yargılamadaki işlevi nedir? Bunlar Danıştay meslek mensubu mudur, özlük işlerinde kim yetkilidir? (10 p.)
4. Kararın üçüncü sayfasının başındaki ibarenin anlamı nedir? (5 p.)
5. Bu davanın dava dilekçesinin “Sonuç ve İstem” bölümünü yaklaşık ifadelerle yazınız (10 p.)
6. Danıştay, davalı idarenin usule ilişkin itirazlarını kabul etseydi ne karar vermesi gerekirdi? Kanun yolu var mıdır? (10 p.)
7. İdari yargıdaki dava türlerini ve Anayasanın 125. maddesinin ilgili fıkrasını akılda tutarak kararın “davanın konusu” ve “karar sonucu” bölümünde yer alan “iadesine” sözcüğünü değerlendiriniz (10 p.)
8. Kararda usule ilişkin konuda en çok kaç üye muhalif kalmıştır, esasa ilişkin hükme en az kaç üyenin oyuyla varılmıştır? (5 p.)
9. Heyetteki üyelerin görüş birliğine varamadıkları hukuksal sorunu saptayıp İYUK'taki dayanaklarıyla değerlendiriniz. (10 p.)
10. Bu davada yürütmenin durdurulması istenilmiş midir? Olanaklı mıdır, gerek var mıdır? (10 p.)

Başarılar
Onur Karahanoğulları

T.C.
DANIŞTAY
DÖRDÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2021/3761

Karar No : 2023/297

DAVACI : ... Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

VEKİLİ : Av. ... (E-Tebliğat)

DAVALI : 1- Hazine ve Maliye Bakanlığı (E-Tebliğat)

2- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

(Seğmenler Vergi Dairesi Müdürlüğü) (E-Tebliğat)

DAVANIN KONUSU : 14/06/2021 tarihli ve 31511 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 7326 sayılı Kanun 1 Seri No.lu Genel Tebliğinin V/3-c bölümünde yer alan "Damga vergisi de dahil" ibaresi ile 7326 sayılı Kanun kapsamındaki 2020 yılına ait beyana dayalı olarak tahakkuk eden vergilerini zamanında ödemediği için vergi oranının %15 yerine, %20 olarak uygulanması gerektiğinden bahisle ek olarak tahakkuk ettirilen 6.375,00 TL vergiye ilişkin ... tarih ve ... sayılı idari işlemin iptali ile ödenen bu tutarın ödeme tarihinden itibaren tecil faizi ile birlikte iadesine karar verilmesi istenilmiştir.

DANİSTAY SAVCISI : ...

DÜŞÜNCESİ :

D- Davalı idarelerin usule ilişkin itirazları

Davalı ... Bakanlığı ve ... Vergi Dairesi Başkanlığı savunmalarında, dava konusu 14/06/2021 tarih ve 31511 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 Seri No'lu Bazı Alacakların Yapılandırılmasına ilişkin 7326 sayılı Kanun Genel Tebliği'nin idari davaya konu olabilecek genel düzenleyici işlem niteliğinde olmadığını iddia etmekte ise de; dava konusu Tebliğin başlangıç kısmında; ilgili Kanunlardan alınan yetki ile bu Tebliğin yayımlandığı belirtildikten sonra, 7326 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin açıklamaların yapıldığı, ayrıca bu Tebliğin Resmi Gazetede yayımlandığı ve yurt çapında uygulandığı dikkate alındığında dava konusu tebliğ Danıştay Kanunu'nun 24/1-c maddesi kapsamında görülmüştür.

Davalı ... Vergi Dairesi Başkanlığı'nın söz konusu düzenleyici işlemin iptali ile tahakkuk eden vergiye karşı ayrı ayrı dava açılması gerektiği yolundaki usule ilişkin iddiasına gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 1. bendinde; "Her idari işlem aleyhine ayrı ayrı dava açılır. Ancak, aralarında maddi veya hukuki yönden bağıllık yada sebep-sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile de dava açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Madde metninden; aynı kişi hakkında birden fazla işleme karşı tek dilekçe ile dava açılabilmesi için bu işlemler arasında;

- Maddi yönden bağıllık
- Veya hukuki yönden bağıllık
- Ya da sebep-sonuç ilişkisinin

bulunması gerekmektedir. Bu üç koşul arasında "veya" ve "yada" şeklinde bağlaçlar bulunması nedeniyle, dava konusu edilecek işlemler arasında yalnızca maddi yönden bağıllık veya yalnızca hukuki yönden bağıllık ya da yalnızca sebep-sonuç ilişkisi bulunması yeterli olacaktır.

Maddi yönden bağıllık; idari işlemin aynı maddi sebeplere dayalı olarak tesis edilmesidir. Bir başka ifade ile idareyi bu işlemleri yapmaya iten maddi sebeplerin aynı olması anlamına gelmektedir. Örneğin aynı vergi inceleme raporuna dayalı olarak farklı dönemler için yapılan tarhiyatlar aynı maddi sebebe dayanmaktadır.

Hukuki yönden bağıllık; İdari işlemin hukuki dayanaklarının aynı olması veya idari işlemlerden biri ile ilgili hukuki sorunun çözümünün, diğeri ya da diğerkleri ile ilgili hukuki sorunların çözümünü de etkileyecek olmasıdır.

Sebeb-sonuç ilişkisi; idari işlemlerden birinin konu unsurunun diğerkinin sebep unsurunu oluşturması halidir. Bir başka ifade ile işlemlerden birinin yapılması diğerkinin varlığına bağılı olması durumunda idari işlemler arasında sebep-sonuç ilişkisi vardır. Örneğin 6183 sayılı Yasa kapsamında yapılan tecil talebinin reddi işlemi ile bu ret işlemi sonucunda düzenlenen ödeme emri arasında sebep-sonuç ilişkisi vardır.

Bu açıklamalar çerçevesinde, görölmekte olan davanın konusu oluşturan anılan Tebliğin yukarıda belirtilen bölümünde yer alan "damga vergisi dahil" ibaresinin varlığına bağılı olarak davacıya ek tahakkuk yapıldığı görölmekte olup, şayet iptali istenen bu ibare olmasaydı dava konusu edilen ek tahakkukun da yapılmayacağı ihtilafsız olduğundan bu iki idari işlem arasında sebep-sonuç ilişkisinin bulunduğu görölmektedir. Öte yandan, davanın konusu oluşturan anılan Tebliğde yer alan "damga vergisi dahil" ibaresiyle ilgili uyşmazlığın çözümü, ek tahakkuk ile ilgili uyşmazlığın çözümünü de etkileyecek olması nedeniyle bu iki idari işlem arasında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 1. bendi kapsamında, hukuki yönden de bağıllık bulunduğu anlaşılmaktadır.

Görölmekte olan davada, davanın konusu oluşturan anılan Tebliğin yukarıda belirtilen bölümünde yer alan "damga vergisi dahil" ibaresinin hukuka uygun olup olmadığına bağılı olarak ek tahakkuk yapıp yapılmayacağına karar verileceğinden, aralarından hukuki yönden bağılantı bulunan ve sebep-sonuç ilişkisi bulunan idari işlemler hakkında usul ekonomisi gereği aynı dilekçe ile dava açılmasında 2577 sayılı Yasa'nın 5. maddesine aykırılık bulunmadığından davalı idarenin bu iddiasına itibar edilmemiştir. Nitekim 2577 sayılı Yasa'nın 38. maddesinde yer alan bağılantılı davaların tanımında 5. maddeyle benzer kriterlerin getirilmesi de bu düşünceyi destekler niteliktedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Dördüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

USUL YÖNÜNDEN:

Davalı ... Bakanlığı ve ... Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından, söz konusu Genel Tebliğin dava konusu edilen kısmının, anılan Tebliğin Türkiye genelinde aynı durumda bulunan bütün mükellefler yönünden genel nitelikli, uygulanabilir ve objektif hükümler içerdiği görüldüğünden idari davaya konu edilebilecek düzenleyici işlem olmadığı itirazı yerinde görülmemiştir.

İptali istenilen tebliğin genel düzenleyici işlem mahiyetinde olduğu ve Danıştay Kanunu'nun 24. maddesinde konunun, Danıştayda görülecek davalar arasında yer aldığı ve bu genel işlemin, davacı hakkında tesis edilen ... tarih ve ... sayılı bireysel işlemle birlikte dava konusu edildiği görüldüğünden her iki davanın görüm ve çözüm yerinin Danıştay olduğuna ve dava dilekçesinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. ve 7. maddesine aykırılık teşkil etmeyeceğine ... oyçokluğuyla karar verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 22. maddesinin 2. fıkrasında yer alan, 15. maddede sayılan sebeplerden biri ile veya yargılama usulüne ilişkin meselelerde azınlıkta kalanların işin esası hakkında da oylarını kullanacaklarına ilişkin kural uyarınca usuli mesele yönünden karşı oyda kalanlar esas yönünden de oylamaya katılmışlardır.

ESAS YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY:

Davacı, 2020 yılı için 30/09/2021 tarihinde 127.500,00 TL matrah artırımında bulunarak 7326 sayılı Kanun'un 5/1-ç. maddesi gereğince kurumlar vergisini %15 vergi oranı ile ödemiş ancak davacının 242,50 TL tutarında olan damga vergisini 03/05/2021 tarihinde ödemiş olması nedeniyle, kurumlar vergisinin ancak süresinde ödenmesi durumunda %15 indirimli kurumlar vergisi imkanından faydalanılabileceği, bu durumda 1 Seri No'lu Bazı Alacakların Yapılandırılmasına ilişkin 7326 sayılı Kanun Genel Tebliğinin V/C-3 Bölümünde yer alan ve iptali istenilen “damga vergisi de dahil” denildiği ve kurumlar vergisi oranının %20 olması gerektiğinden bahisle davacı adına ... tarih ve ... sayılı ek tahakkuk işlemi yapılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT: ....

HUKUKİ DEĞERLENDİRME: Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'un 5/1-(ç) maddesine göre artırılan matrahların, %20 oranında vergilendirileceği ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmayacağı, ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun 2 . ve 3 . madde hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlarının ise %15 oranında vergilendirileceği belirtilerek adeta süresi içerisinde vergi borcunu ödeyen mükelleflere bir teşvik sağlanmışken, 1 Seri No.lu Bazı

Alacakların Yapılandırılmasına ilişkin 7326 sayılı Kanun Genel Tebliğinin V/C-3 Bölümünde ise; " Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerince Matrah Artırımı Ve Matrah Beyanında Uygulanacak Vergi Oranları " başlıklı kısmında; Gelir ve kurumlar Vergisi mükelleflerince bu Tebliğin (V/C-1) (V/C-2) bölümlerinde belirtilen şekilde artırılan veya beyan edilen matrahlara %20 vergi oranı uygulanmak suretiyle ödenecek vergi tutarının hesaplanacağı, 7326 sayılı Kanun hükümlerine göre artırılan veya beyan edilen matrahlar üzerinden başka herhangi bir vergi hesaplanmayacağı veya ödenmeyeceği belirtildikten sonra, öte yandan matrah artırımında bulunmak istedikleri yıllara ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerini kanuni süresi içinde vermiş ve bu beyannameler üzerinden anılan beyannamelere ilişkin "damga vergisi de dahil olmak üzere " ibaresi ile kanunda başka herhangi bir vergi alınmayacağı hükmüne rağmen kanunda öngörülmeeyen bir koşulun getirilmiş olmasının alt düzenleyici normların normlar hiyerarşisi içerisinde kanunlara aykırı düzenlemeler getiremeyeceği ilkesine aykırı olduğu görülmektedir.

Bu nedenle, Kanunda Hazine ve Maliye Bakanlığına tanınan yetkinin sınırları aşarak düzenlenen ve mükelleflere Kanunda yer verilmeyen bir yükümlölük yükleyen dava konusu Genel Tebliğin " damga vergisi de dahil" kısmında hukuka uygunluk bulunmadığı, dolayısıyla, davacı adına anılan Genel Tebliğ uyarınca ek olarak tahakkuk ettirilen 6.375,00 TL vergiye ilişkin ... tarih ve ...sayılı idari işlemin de dayanaksız ve hukuka aykırı olduğu görüldüğünden ödenen %5 vergi oranına tekabül eden tutarın ödeme tarihinden itibaren 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 112/4. maddesi gereğince tecil faiziyle birlikte davacıya iadesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Dava konusu 7326 sayılı Kanun 1 Seri No.lu Genel Tebliğinin V/3-C bölümünde yer alan "Damga vergisi de dahil" ibaresinin **İPTALİNE** oybirliğiyle,
2. Davacı adına, ek olarak tahakkuk ettirilen ... TL vergiye ilişkin ... tarih ve ... sayılı idari işlemin iptali yönünden **DAVANIN KABULÜNE**, ödenen bu tutarın ödeme tarihinden itibaren 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 112/4. maddesi gereğince tecil faiziyle birlikte davacıya iadesine esastan oybirliğiyle, usulden oyçokluğuyla,
3. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam ... TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,
4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca ... TL vekâlet ücretinin davalılardan alınarak davacıya verilmesine,
5. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,
6. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen otuz (30) gün içinde Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere, 19/01/2023 tarihinde karar verildi.